

OSREDNJA
KNJIŽNICA
CELJE

P16891

VESTNIK
SOKOLSKÉ ŽUPE CELJE

Leto II 1931

VESTNIK

20 KOLLEKTIVNE IZDAJE

1934

VESTNIK

SOKOLSKE ŽUPE CELJE

Leto II. Celje, 19. junija 1931.

Štev. 1.

Izhaja štirikrat v letu.

JOŽE SMERTNIK:

Ob neusahljivem vrelcu

Jugoslavija živi v dobi, ki bo v zgodovini poznana pod režimom 6. januarja. Takrat je kralj kot vladar stopil med svoj narod »brez posrednikov« ter je v manifestu označil cilj in predvidel za doseg tega cilja tudi gotova sredstva.

En cilj. Cilj mu je bil blagor zemlje, na kateri prebivamo Jugoslovani. Cilj mu je bil tudi obstoj jugoslovanske države, za katero so se skozi stoletja borili in vseh poljih Srbi, Hrvati in Slovenci. Cilj mu je bila slednjič bodočnost jugoslovanskega naroda, vedno zaslužjenega v zgodovini. Varstvo ljudstva in ohranitev države, to je bil kraljev cilj. Takšen cilj je in mora biti svet vsem Jugoslovanom. Poznejši rodovi bodo z nezmanjšano hvaležnostjo beležili ta čin modrega vladarja, ki je v nevarnem trenutku jugoslovanske zgodovine, gnan od čiste in neskajljene ljubezni do svoje zemlje, do svojega ljudstva in do svoje države, pogumno prevzel nase odgovornost za usodepoln čin, kakor jih v zgodovini upravičujejo le eksistenčne nevarnosti in brezkompromisni zakon ljubezni.

Kot sredstva v doseg tega cilja je kralj predvidel: medsebojno politično pomirjenje, gledanje drug na drugega ne več skozi očala političnega sovraštva, ampak z očmi človeka, tekmovanje ne več za koristi političnih strank, ampak lojalno tekmovanje vseh v današnjem stavbnem materialu za izgradbo domovine, v kateri bo sleherni mogel najti vse predpogoje za svoj duševni in materialni blagor. To so etično neoporekljiva sredstva tako po svojem izvoru kakor po namenu, kateremu služijo.

V tej zgodovinski dobi pripada Sokolu kraljevine Jugoslavije prevažna naloga: Vzgoja mladine. Sodobna doraščajoča mladina je, priznajmo odkrito, po velikem delu sredi nemira,

skrbi in odkritij sodobnega duha v marsičem desorijentirana. Bila bi sicer usodna zmota, če bi iz privezanosti do starih oblik, ki jih sedajnost razbija, prezirali veliko dobrega, ki ga novi čas prinaša s seboj. Kdor v sodobnem razvoju duha ne vidi nič drugega kot samo senčne strani, se obsodi v neplodovito oporekanje in obsojanje, mesto da bi mlademu rodu pomagal razbrati iz kaosa nazorov in mnenj to, kar vsebuje v sebi brezčasno resnico v novi, popolnejši obliki. Potrebno pa je, da sami oboroženi z jasnimi nazori o bodočnosti gremo mladini pri iskanju na roko, ker tok časa z bogatimi zakladi resničnih vrednot vali s seboj ogromno grez zmot, ki varajo tembolj, čimbolj ugajajo raznim gonom sodobnega življenja.

In ravno sokolska vzgoja, ki nosi danes velik del odgovornosti za telesni in duševni razvoj mladine, je v prvi vrsti dolžna, da ji da nepremakljive temelje življenja, ki jih tudi časovne spremembe ne bodo podrle. Iz sokolskih telovadnic se morajo dvigniti nove generacije jugoslovenskih državljanov, ki bodo prevzeli iz prošlosti samo one elemente naše rasnosti, ki ne razdvajajo, ampak spajajo in ujedinjujejo, le one posebnosti plemen, ki so enako prirasle srcu naših bratov na jugu in severu, vzhodu in zapadu države, le one posebnosti, ki so svetli znak na nebu, da kažejo pot, po kateri je nam hoditi za ustvaritev zdravega jugoslovenskega nacijonalizma.

Taka zvezda-vodnica na nebu je za našo mladino Sokolstvo. V sokolskih društvih jačamo s pravilno telesno vzgojo fizično moč naše mladine. Pravilno in harmonično razvita telesa, podobna klasičnim grškim kipom, brez vsakih hipertrofij, teh izrodov slabo gojenega športa, morajo kronati uspeh sokolske telesne vzgoje. V krasnih telesih pa vladaj viteška duša in plemenitost srca. Z zmernim življenjem si ohrani v telovadnici pridobljene dobrine do poznih let! V trdem delu, ne le z igrami, se mora utrditi, mora pojekleniti naš mladi rod. S sistematično in metodično vadbo mora jačati telo in voljo, brez katere ni moči preskočiti niti prebiti nobene zapreke v življenju. Našemu mlademu rodu so potrebne jeklene mišice in jeklena volja, da bo uspel v vedno težjem boju za vsakdanji kruh. Dobil jo bo v telovadnici ob pravilni sokolski telovadbi.

Sokolska ideja je neusahljiv vrelec domovinske ljubezni. Ob tem večno živem vrelec se krepča iz dneva v dan naša sokolska mladina. Tu vsrkava vse dobre in plemenite nazore o življenju, o luči resnice in lepote; tu pridobiva telesno moč in gibčnost, tu si utrdi zdravje in pridobi si odločnost in jekleno voljo, te najvažnejše temelje dobrega značaja, tu pridobi vse dobre lastnosti, da postane koristen član človeške družbe, da postane dober jugoslovanski državljan. Ko doraste sedanja sokolska mladina in stopi v areno življenja, bo za vselej pokopana

mentaliteta nestrpljivosti bivših političnih strank, pozabljene bodo vse plemenske razlike, na mesto teh pa bo ukoreninjena v dušah najširših plasti naroda zdrava in krepka jugoslovenska miselnost. Naše davno sokolsko stremiljenje: ena država — en narod, bo za vse veke — dejstvo.

Splošna navodila za župni zlet

I. P R O M E T.

Posebni vlaki na zlet Sokolske župe Celje, dne 29. junija.

Z ozirom na ogromne prijave udeležencev na župni zlet Celjske Sokolske župe, ki se vrši v Celju dne 28. in 29. junija 1931., je izposlovala župa poleg pojačenih rednih še posebne vlake.

V naslednjem podajamo približne podatke in navodila, katerih se bodo morala društva brezpogojno držati. Članstvo se naj že sedaj obvesti, da bode na dan odhoda vsak točno vedel, kako naj se ravna. Le na ta način bode mogoče obdržati disciplino in zagotovilo, dano železniški upravi.

Posebni vlak Brežice—Celje.

Odhod iz Brežic ob 4. uri 55 minut, prihod v Zidani most ob 6.15. Odhod iz Zidanega mosta ob 6.30, prihod v Celje ob 7. uri. V ta vlak morajo vstopati vsa društva na progi Brežice—Celje, vključno Radeče, Zidani most, Rimske toplice in Laško. Navodila se morajo vpoštevati radi polne zasedbe posebnega vla. **Poraba drugih vlakov ni dopustna.**

Posebni vlak Velenje—Celje.

Odhod iz Velenja ob 5. uri 20 min. (Vozi torej pred rednim osebним vlakom.) Prihod v Celje ob 6.50.

V ta vlak morajo vstopiti vsa društva od vključno Polzele dalje. V vlakcu bo prostora za 600 do 700 ljudi.

Društva Velenje, Šoštanj, Šmartno ob Paki, Gornji grad, Mozirje, Rečica ob Savinji itd. se poslužijo rednega osebnega vlaka, ki vozi takoj za izrednim.

Posebni vlaki za vrnitev: Celje—Zidani most—Zagorje—Brežice.

Ob 22. uri 30 min. vozi vlak št. 585 do Zagorja. Udeleženci proti Brežicam imajo v Zidanem mostu zvezo na izletniški vlak št. 919., ki ima postanek tudi v Dobovi.

Posebni vlak za vrnitev proti Velenju.

Ob 21. uri 30 min. vozi proti Velenju kot II. del rednega potniškega vlaka še vlak št. 9136/II.

Društva na progi Zagorje—Hrastnik vstopijo v redni potniški jutranji vlak, ki bo primerno ojačen. Istotako bodo ojačeni vlaki na progi Rogatec—Grobelno—Celje.

Z ozirom na veliki naval pri rednih vlakih v smeri nazaj, naj pošljejo društva z rednimi vlaki le dečo in naraščaj, medtem, ko se naj ostali udeleženci poslužijo le posebnih vlakov.

Natančni vozni red za vse postaje bomo pravočasno dostavili vsem društvom.

Župa je vložila prošnjo za polovično vožnjo za vse udeležence, tudi za nečlane, in je prepričana, da bo vloga ugodno in pravočasno rešena. V zadnjem slučaju si kupi vsak udeleženec na odhodu postaji celi vozni listek. S potrdilom, da se je udeležil župnega zleta, bode veljal tudi za povratek. Potrebne legitimacije pošljemo društvom na podlagi prijav.

Vsako društvo naj določi za posamezne oddelke za čas transporta še posebnega vodnika (pri močnih oddelkih po dva), ki mora skrbeti za red in disciplino ves čas vožnje. Zabranjeno je na vmesnih postajah izstopati in s tem povzročati železniškemu osebju nepotrebno klicanje, čakanje in vračanje posameznih zamudnikov. Naj se ta nelepa navada enkrat za vselej odpravi; pokažite, da ste tudi v disciplini napredovali. Želimo, da se vsaj deca opremi z državnimi zastavicami iz papirja, da bodo s temi nadomestili okrašenje vozov. Trganje zelenja za časa postanka ob postajah naj se zabrani, ker se prvič kvarijo na ta način nasadi, drugič je pa dejanje že samo na sebi kaznjivo. Tudi neumestno in nepotrebno kričanje naj se opusti.

Po prihodu vlakov v Celje naj se vsi oddelki zberejo na prostoru pred kolodvorom ter pod vodstvom svojega načelnika odkorakajo na telovadišče, kjer dobe potrebna navodila. Posebnega sprejema vsled zaposlenosti članstva ne bo, zato se bo vršil po povorki oficijelni pozdrav vsem dragim gostom. Na postaji se bo mudil samo odposlanec celjske sokolske župe v svrhu navodil in informacij.

Člani, ki pridejo že 28. junija bodisi na tekmo ali s tekmovalci, naj pridejo v kroju; istotako ostali oddelki. V vsem se bomo ravnali po prijavnicah, ki jih morajo društva vrniti do 20. junija.

II. PREHRANA.

Župa želi, da se udeleži župnega zleta čim več naraščaja in dece iz vseh društev, da se v mlada srca vcepijo sokolski ideali.

Radi tega je prevzela župa vso prehrano za naraščaj in deco na svoj račun, seveda samo za one, ki bodo bodisi tekmovali ali sodelovali pri javni telovadbi. Vsakdo od dece in naraščaja naj prinese žlico s seboj. Vsa društva so dobila prijavnico za prehrano ter je ta urejena v smislu prijav in navodil v okrožnici. Posebej povdarjamo, da naj bodo javljene številke za obede točne, da ne bodo radi površnosti prijav nastale nerednosti. Iz istega vzroka naj bodo točne tudi prijave ostalega članstva. Na Vidov dan se bodo lahko poslužili skupne kuhinje vsi tekmovalci in tekmovalke. Skupna kuhinja bo nameščena v Dijaški kuhinji, Zdravstvenem domu, Rudarski šoli in Borzi dela. Cena za obed pri skupni prehrani bo znašala Din 5.—. Odsek za prehrano bo imel na telovadišču svojo pisarno, kjer bodo vodniki prejeli potrebne nakaznice. Za tekmovalce in tekmovalke, ki se bodo poslužili skupne kuhinje na prvi dan zleta, naj vodniki pobere denar in naj ga izročijo prehranjevalnemu odseku takoj po prihodu vlaka, da se pravočasno pripravi potrebno število obedov.

III. P R E N O Č I Š Č E.

Prenočišča bodo razvrščena po šolah (za tekmovalce, tekmovalke, sodnike, sodnice in one, ki bodo sodelovali na večerni akademiji). Prenočišč bo pripravljenih toliko, kolikor bo prijavljenih. Za zamudnike in neprijavljene bodo morala društva sama skrbeti. Člani in članice, ki želijo imeti prenočišče v hotelu ali gostilni, naj to na prijavnica označijo. Vsak naj vzame s seboj brisačo in druge umivalne potrebščine. Opozarjamo vse, ki se nameravajo poslužiti skupnega prenočišča, da bodo za red in snago po prostorih, ki jih bodo uporabljali, odgovorni sami. Ves naraščaj mora biti najkasneje do 11. ure doma, ker po tej uri se vrata zaklenejo.

Tehnični odbor Sokolske župe Celje.

Tehnična navodila za župni zlet

I. Prvi zletni dan: Vidov dan.

Za tekmovalce. Tekma naraščaja se prične 28. junija ob 6. uri zjutraj; za zunanja društva po prihodu vlakov. Ves naraščaj se naj napoti takoj na telovadišče, kjer mu bodo odkazane garderobe, naj se takoj preobleče v telovadne obleke ter čaka vrnitve svojega vodnika. Vodnik vrste ali oddelka naj se medtem javi pri sodniškem odseku na telovadišču, da prejme potrebne pole priglašanih tekmovalcev. Tekma bo prekinjena ob 10. uri, nakar se morajo vsi preobleči in prisostvovati kato-

liškemu in pravoslavnemu obredu na čast padlim vidovdanskim herojem. Strogo obvezno je za vse v Celju se mudeče članstvo in naraščaj, da se tega obreda udeleži, in sicer, kdor ima stavnostni kroj, v kroju. Temu obredu bodo prisostvovali tudi vse vojaštvo celjske garnizije in civilna oblastva. Po obredu je kosilo in nato ob 2. uri ev. nadlajevanje naraščajskih in pričetek članskih tekem. Zvečer ob pol 9. uri je začetek sokolske akademije na Glaziji. Vsi oddelki, ki pri akademiji sodelujejo, naj bodo na zato jim določenih prostorih pripravljeni. Nepotrebnih presledkov med točkami ne sme biti. Po akademiji preneha ob 12. uri vsaka zabava za ta večer. Na akademiji bo sodelovala vojaška godba iz Ljubljane.

II. Glavni zletni dan 29. junija.

Skušnje za popoldanski nastop za vse oddelke se pričnejo ob pol 9. uri, zato naj bodo vsi oddelki v telovadnih oblekah na telovadišču. Vsaka zamuda posameznika se bo javila njegovemu društvu v nadaljnje disciplinsko postopanje. Po skušnji morajo biti društva pripravljena istotako na telovadišču, kjer se formirajo za svečano povorko. Povorka, ki krene točno ob 11. uri v mesto, se vrši po sledečem redu; Sokolska konjenica, vojaška godba, častna četa vojakov tukajšnjega p. p., sokolski prapori, uprava župe in zastopniki saveza, članice, moški in ženski naraščaj, člani v kroju, ostalo članstvo v civilu z znakom in okrašenimi vozovi. Sokolska deca se povorke ne bo udeležila ter bo tvorila špalir. Papirnate zastavice za špalir dobi deca v Celju. Po povorki bo pozdrav, razhod in kosilo. Popoldan ob 3. uri začne javna telovadba. Spored javnega nastopa se bo naknadno javil. Za javni nastop naj bodo vsi oddelki vsaj pol ure pred začetkom na določenem prostoru v svojih telovadnih oblekah v svrhu razdelitve za rajalne nastope k prostim vajam. Naj ne bo zamudnika, ki bi tehnični odbor oviral pri delu, zavedajte se, da bo šla vsaka nepotrebna zakasnitev pričetka javnega nastopa na račun Sokolstva in so torej vsak posameznik in vsaka posameznica, ki pri tem nastopu sodeluje, soodgovorni, da se veliko delo brezhibno izvrši. Br. načelniki in s. načelnice ter vodniki naj skrbе na zbirališču za popolen mir, da zamorejo tehnični organi opraviti nemoteno svoje delo pri razvrstitvi za nastope.

Po sklepu TO se izvajajo pri nastopu ob priliki župnega zleta samo prve tri sestave prostih vaj za moške oddelke in dve sestavi z vložkami za ženske oddelke. Vodniki in vodnice oddelkov naj torej te sestave temeljito izpilijo, da bode izvedba in skladnost tolikega števila nastopajočih zadivila vse. Poleg prostih vaj polagajte veliko pozornost pri izvajanju na kritje

in ravnanje, da se že doma telovadci privadijo na to. Istotako naj-se pridno vežbajo redovne vaje ter lepo korakanje in pravilno držanje telesa. (Pokonci glave in na »Pozor« brez preimkanja.) Načelniki in načelnice pa naj pazijo na enotna in pravilna povelja. Uvedite tudi obvezno posečanje redovnih vaj za člane netelovadce, ki se udeležijo zleta v kroju, da se za vedno odpravi pri povorkah in sličnih pohodih posamezno cepanje v četverstoje, kar je la v posmeh drugim.

III. Oprema telovadečih.

Opozarjamo na nekatere splošne napake, ki se dogajajo na nastopih. Telovadni kakor tudi slavnostni kroj morata biti brezhibna. K slavnostnemu kroju morajo biti brezpogojno samo črni čevlji in črne nogavice. Pazite na čiste ovratnike in splošno snažnost. Odlikovanj na sokolskem kroju ne nosimo. Članstvo in naraščaj morata imeti na levi strani trak z napisom svojega društva v predpisani barvi, kot se dobijo pri zalagateljih sokolskih potrebščin. Slabo oprane in nečiste telovadne majice in bluze kvarijo splošen vtis telovadečih. Isto velja glede telovadnih hlač, ki so pri nekaterih članih včasih prekratke, včasih predolge. K telovadnim hlačam pripadajo črni telovadni čevlji in črne nogavice. Glejte, da ne bode pas preveč obledel, za mal denar si nabavite drugega. Jako neestetično vplivajo pri članih dolgi lasje, ki pri telovadbi padajo na čelo in motijo telovadca pri izvajanju vaj.

Obnašanje vsakega posameznika naj bode vseskozi sokolsko. Pokažimo, da smo pripadniki viteške slovanske organizacije, ki je s svojimi ideali in uspehi zadivila ves svet!

Vas br. načelniki in s. načelnice pa prosimo, da pri določitvi vrste na orodju pri javnem nastopu dopustite telovadcu izvajanje samo takih vaj, ki jih obvladajo popolnoma. Naj ne delajo vaj, katerim še niso kos, kakor se to pogostoma dogaja, ker poskušanje vaj napravi klavern vtis. Opozarjajte članstvo na gorenja navodila, vodniki pa skrbite za njih točno izvedbo.

Bratje in sestre! Naš veliki sokolski praznik je pred nami. Še malo časa in pokazali bomo svojo moč in napredek. Vsako društvo, vsak posameznik naj napne vse sile, da bo uspeh zleta v vsakem pogledu veličasten. (Navodilo članicam glej stran 27.)

Sokolsko Celje Vas, dragi bratje in sestre, pričakuje z bratsko ljubeznijo. Na veselo svidenje!

Kleparstvo in vodovodne inštalacije

FRANJO DOLŽAN, CELJE, Za Kresijo

se pri oroča vsem bratom, kakor tudi društvom, da se pri event potrebi zgoraj omenjenih strok obračajo nanj.

Zakaj nosite sokolski znak?

Objavljamo članek br. dr. Miloša Waitova, ki je izšel v »Vestniku Sokolskem« in ki velja za naše razmere v dvojni meri.

Tako vprašanje bi morali staviti vsaj polovici onih, ki nosijo sokolski znak.

Vsi, ki tej polovici pripadajo, naj odgovorijo na vprašanje, zakaj nosijo sokolski znak, ko ne izvršujejo in nočejo izvrševati predpisov, ki jih nošnja znaka zahteva!

Zakaj se kažete javno pred vsemi z znakom kot pripadniki naše sokolske rodbine, če to svojo pripadnost ponižujete pred našimi sovražniki s tem, da ne izpolnujete dolžnosti, ki jih nošnja znaka zahteva?

Predpisi sokolske organizacije določajo, da se morajo oni, ki nosijo sokolski znak, medsebojno pozdravljati s sokolskim »Zdravo«. Ni treba povdarjati in razume se samo po sebi, da je dolžnost mlajšega pozdravljati starejšega, da je dolžnost brata pozdravljati sestro! Kako pa članstvo te predpise izvršuje? Večina onih, ki nosijo sokolske znake, si ni svesta teh dolžnosti.

Če sreča mlajši brat, ki nosi sokolski znak, starejšega z istim znakom, ga ali ne vidi, ali pa gre mimo njega, ne da bi ga pozdravil. Mnogokrat ga premeri celo od nog do glave, ust, da bi ga pozdravil, pa ne odpre.

Pogosto se raje ogne na ta način, da se ustavi in pogleda v izložbo, kjer ga prav nič ne zanima, in gleda tako dolgo v njo, da je mimo oni, ki bi ga moral pozdraviti. Dobrodošel je tudi slučajni znanec, katerega nagovori samo radi tega, da ni treba pozdraviti brata s sokolskim znakom.

Kar je napisano za brate, velja še v večji meri za sestre. Tudi sestre ne poznajo dolžnosti, ki so vezane z nošnjo sokolskega znaka. Tudi one postopajo, ko srečajo sestre, na enak način, kakor smo ga popisali pri bratih. Le redko se dogodi, da se pozdravljajo sestre iz drugega društva, ki se sicer osebno ne poznajo. Često pa sestre istega društva, ki nosijo sokolski znak, premišljajo, ali se naj pozdravijo in katera naj pozdravi prva. V medsebojnem občevanju se v telovadnici le izjemoma nagovarjajo s »Ti«. Navadno pa le z »Vi« in »milostljiva«, kakor da bi jih sokolski predpisi prav nič ne brigali.

Povdarjamo, da je večina bratov in sester, o katerih smo to napisali, mladih in da starejši bratje mnogo bolj pojmujejo in izvršujejo svoje dolžnosti, ako nosijo sokolski znak.

Obenem z znakom prejme vsak brat in vsaka sestra tudi tiskana navodila, kake dolžnosti so združene z nošnjo znaka. Starejši bratje in sestre, ki se ravnaajo po predpisanih navo-

dilih, naj ob vsaki priliki opozarjajo mlajše, da je dolžnost vsakega, ki nosi sokolski znak, pozdravljati onega, ki ga s sokolskim znakom sreča. V nasprotnem slučaju je bolje, da pusti sokolski znak doma in ne dela tako sramote organizaciji in — znaku!

FRAN HAJNŠEK:

Sokolstvo na kmetih in proste vaje

V zadnjih dveh letih se je Sokolstvo na kmetih prav lepo razvilo. Posebno v zimskih mesecih se povsod živahno dela. Fantje radi hodijo k telovadbi, saj so zimski večeri na kmetih pogosto prav pusti in dolgi. Pri telovadbi pa najde mlada kri dovolj razvedrila. Ker mnogo društev nima telovadnice, se telovadi v šoli, v razredu ali na hodniku. Nestrpno čakajo načelnik in telovadci na proste vaje, ki jih bodo izvajali pri javnih nastopih, da bi se jih lahko polagoma in dobro naučili. A teh pozimi običajno ni. Zima mineva, prihaja pomlad in z njo kmetško delo; sedaj kmetški fantje ne prihajajo več tako redno k telovadbi. A tedaj pridejo proste vaje. Načelnik, ki bi rad pred javnostjo pokazal delo v telovadnici, prosi in moleduje fante, naj še le redno prihajajo, kar pa običajno le malo zaleže. Zdaj manjka ta, drugič drugi. Le s težavo rinejo proste vaje naprej. Pri javnih nastopih društvo ne more postaviti toliko članov, kot jih je pozimi vežbalo, tudi izvajanja vaj niso taka, kot bi bilo želeti. Društva v mestih, trgih in industrijskih krajih so na boljšem, ker njihovi telovadci niso v toliki meri zaposleni pri poljedelskih opravilih kakor oni na kmetih. Od vseh strani pa prihajajo vzpodbude, da naj društva tekmujejo med sabo in pošljejo čim več telovadcev na javne nastope. Sokolsko društvo na kmetih je v jeseni in pozimi imelo dovolj telovadcev, a sedaj za časa košnje in drugih kmetških opravil jih ni toliko, ker ni bilo časa dovolj, da bi se vsi naučili prostih vaj. Za prihodnjo zimo načelniki Celjske sokolske župe za proste vaje ne bodo v skrbeh, ker že sedaj vežbajo proste vaje. V splošnem pa je želeti, da bi se izdale nove proste vaje vsaj že decembra, da bi se jih kmetški fantje čez zimo do dobra naučili, a pred javnimi nastopi le ponovili. Na ta način bi se pospešil razmah Sokolstva na kmetih in število telovadcev na javnih nastopih bi se močno povečalo.

MANUFAKTURNA TRGOVINA
FISCHER & DRUG, CELJE
Kralja Petra cesta števil. 22

Posavsko okrožje S. Ž. C.

V marcu t. l. je pristopilo k naši župi Posavsko Sokolsko okrožje, ki je do tedaj spadalo k Sokolski župi Zagreb. Posavsko okrožje šteje 13 sokolskih edinic, in sicer 12 društev, to so: Bizeljsko, Boštanj, Brežice, Cerklje ob Krki, Dobova, Kapele, Krško, Rajhenburg, Raka, Senovo, Sevnica in Sv. Križ pri Kostanjevici, ter eno Sokolsko četo, to je Globoko, ki spada k matičnemu društvu Brežice. Sedež okrožja je bil od ustanovitve do leta 1931. v Brežicah, letos je bil pa prenesen v Boštanj.

Posavsko okrožje ne pripada letos prvič Sokolski župi Celje. Že leta 1919. so bila včlanjena posavska sokolska društva v naši župi, v letu 1920. so pa pristopila k župi Zagreb. Ko je ob priliki razdelitve naše države na banovine nastal pokret, da se meje žup krijejo z mejami banovin, so tudi posavska društva, v prvi vrsti Brežice in Sevnica, pričela z akcijo za zopetno priključitev k župi Celje.

Matično društvo vseh posavskih sokolskih edinic so Brežice. »Brežiški Sokol« je bil ustanovljen 4. aprila 1904. Kakor Celje tako so tudi Brežice bila vroča tla, na katerih je moralo Sokolstvo braniti svojo lastno grudo pred narodnimi nasprotniki. Sokolski nastopi in zletji v Brežicah so popolnoma sličili onim v Celju in tudi tukaj so Sokole preganjale avstrijske oblasti. Brata Holyja, enega najbolj agilnih in požrtvovalnih Sokolov Posavja, so ob izbruhu svetovne vojne uklenjenega gnali orožniki v graške zapore. V ostalih društvih, ki so obstajala pred letom 1914., ni bilo seveda nič boljše.

Veliko oporo je imelo Sokolsko društvo v Brežicah v Celjskem Sokolu, posebno pa v bratu Smertniku, ki je preskrbel »Brežiškemu Sokolu« tudi prvega vaditelja. Kmalu se je mlado društvo utrdilo in zaneslo Sokolsko misel tudi na deželo, tako da lahko smatramo Brežice kot matično društvo vseh posavskih sokolskih postojank.

V letu 1906. je razvil »Brežiški Sokol« svoj prapor, istega leta je bilo ustanovljeno Sokolsko društvo v Krškem in odsek brežiškega Sokola v Sevnici, ki se je osamosvojil leta 1908. Naslednje leto, to je 1909., je nastalo prvo društvo na vasi, in to v Sv. Križu pri Kostanjevici, 1910 pa v Rajhenburgu. To so vsa predvojna Sokolska gnezda današnjega Posavskega okrožja. Leta 1910. je bilo ustanovljeno Posavsko Sokolsko okrožje, ki je segalo od Brežic do Zagorja. Prvi načelnik mu je bil br. J. Holy iz Brežic. Okrožje, ki je bilo priključeno Sokolski župi Celje, se je prav lepo razvijalo in gojilo tudi prav tesne stike s predvojnimi Hrvatskim in Srbskim Sokolom v Zagrebu. Že ta-

krat so se vršili zleti posavskih društev v znamenju bratskega sodelovanja vseh treh jugoslovanskih plemen. Za časa najlepšega razvoja okrožja je izbruhnila svetovna vojna, ki je prekinila sokolsko delovanje za štiri leta. Takoj po osvoboditvi je sledil nov razmah, starim sokolskim edinicam so se pridružila nova Sokolska društva, in to leta 1919. Bizeljsko, 1921. Boštanj in 1922. Bregana, ki pa spada še danes k župi Zagreb. V tej dobi so bila ustanovljena tudi Sokolska društva Cerklje, Raka in Krška vas, ki so pa kmalu prenehala z delovanjem. Tudi ustanovitev teh društev je izšla iz Brežic, kjer je takrat deloval neumorni brat dr. Kuščer. Še danes se ga posavska društva spominjajo s hvaležnostjo, kako je skromen, s popotno palico v rokah in z naprtanim nahrbtnikom hodil peš od društva do društva, povsod pomagal, svetoval in delal za prosep posavskega Sokolstva. Ves svoj prosti čas je žrtvoval okrožju in žal tudi svoje zdravje.

Leta 1920. se je posavsko okrožje delilo in sicer je ostal zgornji del od Zagorja do Radeč pri župi Celje, spodnji del od Sevnice do Brežic je pa pristopil k župi Zagreb. Po ustanovitvi Sokola Kraljevine Jugoslavije je naraslo Posavsko okrožje za pet novih društev, in to: Dobova, Cerklje ob Krki, Kapele, Raka in Senovo, tako da šteje danes 12 društev in 1 četo.

Posavsko okrožje je danes zastopano v upravi naše župe po br. dr. J. Zdolšku, ki je namestnik župnega staroste, br. J. Holyju in br. B. Milostu, v župnem T. O. pa po svojem načelništvu.

Ker so okrožja samo tehnične ustanove, podam v sledečih odstavkih pregled posavskih Sokolskih društev samo v tehničnem loziru.

Po številu telovadečih je vrstni red posavskih Sokolskih edinic sledeči (stanje od 1. maja 1931):

Društvo	člani	članice	m. n.	ž. n.	m. n.	ž. n.	skup.
Brežice	28	8	33	40	58	84	251
Boštanj	19	9	18	—	59	56	161
Sevnica	17	22	12	7	51	50	159
Senovo	18	10	18	16	52	33	147
Krško	19	12	24	20	24	24	123
Rajhenburg	14	10	10	8	41	40	123
Dobova	17	7	—	—	35	33	92
Kapele	9	9	—	—	30	39	87
Cerklje	15	13	—	—	38	18	84
Raka	6	6	2	8	34	16	72
Globoko	13	—	11	—	26	—	50
Sv. Križ	19	6	—	—	10	—	35
Bizeljsko	11	15	—	—	—	—	26
Skupaj	205	127	128	99	458	393	1410

Sokolsko društvo Brežice je po številu telovadečih najmočnejše društvo okrožja. Seveda imajo Brežice tudi vse pogoje za to, ker so središče Posavja in tudi največji kraj v okrožju. Telovadnica Sokolskega društva v Brežicah je najboljša in največja ter najboljše opremljena izmed vseh telovadnic v okrožju. Vse vrste telovadečih so primerno številne, samo vrsta članic spada po številu med zadnje v okrožju. Gotovo je pa to samo prehodni pojav in upajmo, da bô tudi po številu članic-telovadk društvo Brežice v doglednem času na prvem mestu. Sokolsko društvo Brežice ima svojo četo v Globòkem. Ta četa izkazuje danes samo moške vrste. Ženskih oddelkov ni. Vzrok je pomanjkanje prednjačic. Sploh trpijo skoraj vsa posavska društva na pomanjkanju sposobnih in strokovno izobraženih prednjakov. To je tudi vzrok, da izkazuje Posavsko okrožje tako majhno število telovadečih. Požrtvovalnosti in dobre volje je mnogo, manjka samo prednjaški tečaj, ki naj bi se vršil enkrat v Posavju, v Brežicah. Za trinajst sokolskih edinic se gotovo izplača prirediti prednjaški tečaj izven sedeža župe. Posavsko okrožje upa, da se mu ta želja gotovo že letos izpolni.

Sokolsko društvo Boštanj, ki je drugo najmočnejše društvo Posavja, praznuje letos svojo desetletnico. Boštanj je najlepši dokaz, da se tudi v slabih razmerah lahko nekaj doseže, če so dobri prednjaki na razpolago. Kljub temu, da so pogoji za delovanje precej neugodni — Boštanj je ena najmanjših vasi Posavja, telovadnica je velika komaj 5-krat 7 m in po vrhu še slabo opremljena — deluje društvo brezhibno. Kakor v večini posavskih sokolskih društev so tudi v Boštanju skoraj vsi telovadci kmetovalci, ki morajo od zore do poznega mraka trdo delati na polju in vendar si pritrčajo še toliko časa, da lahko redno obiskujejo sokolsko telovadbo. Vzгляд take požrtvovalnosti je med drugimi vrstami Posavja tudi vrsta članic iz Boštanja. Ni jih mnogo, samo devet, vendar jih bo na župnem zletu vseh devet nastopilo pri prostih vajah, vseh devet bo tekmovalo na župnih tekmah in vseh devet bo tudi sodelovalo pri župni akademiji na predvečer župnega zleta. Tudi člani v Boštanju pripravljajo svojo točko za župno akademijo. Pa tudi Sokolsko društvo Boštanj ni popolno, ker mu manjka vrsta ženskega naraščaja, ki jo bo sestavilo šele v letošnji jeseni.

Sokolsko društvo Sevnica deluje v najboljših pogojih in je na tretjem mestu po številu telovadečih, moralo bi pa biti vsekakor na drugem. Sevnica je velik, precej obljuden industrijski trg, ima tudi svoj Sokolski dom z lepo telovadnico. Število telovadečih je lepo, lahko bi bilo pa še lepše. Ima pa Sokolsko društvo v Sevnici najštevilnejšo vrsto članic v Posavju, ki bo tudi nastopila na župni akademiji v Celju.

Na Seño v'em pri Rajhenburgu obstoja Sokolsko društvo

šele pol leta in ima med vsemi novimi društvi okrožja najboljše pogoje za delovanje. Senovo je rudarski revir. Telovadnico ima društvo v novem šolskem poslopju, veliko in precej dobro opremljeno. Število telovadečih je 147, večina telovadcev je rudarjev in delavcev. Vse kaže, da bo Sokolsko društvo na Senovem prav v kratkem času, posebno če bo razpolagalo z dobrimi sokolskimi prednjaki, eno prvih društev Posavskega sokolskega okrožja, tako po številu kakor tudi po kakovosti telovadečih. Pogoje ima vsekakor za to.

Sokolsko društvo K r š k o, ki razvije 21. junija t. l. ob priliki petindvajsetletnice obstoja svoj novi prapor, ima 123 telovadečih in si deli z Rajhenburgom, ki jih ima tudi 123, peto in šesto mesto. Za Krško je to število vsekakor premajhno, posebno število sokolske dece, te najvažnejše vrste vsakega društva, ne zadovoljuje. Z malo dobre volje se bo dalo to gotovo popraviti, tako da bomo lahko postavili Sokolsko društvo Krško v prihodnjem poročilu na mesto, ki mu pristaja.

Svoj lastni Sokolski dom z lepo in dobro opremljeno telovadnico ima tudi Sokolsko društvo R a j h e n b u r g. Pred ustanovitvijo društva v Senovem je imel Rajhenburg precej več telovadečih, ker so Sokoli iz Senovega telovadili prej v Rajhenburgu. Svojo četo snuje Rajhenburg na Blanci, kjer ima že danes približno 70 sokolske dece.

Sokolsko društvo D o b o v a je tudi mlajše, in sicer iz leta 1930. Pogoje ima dobre, tako da lahko pričakuje lep razvoj. Število telovadečih se bo gotovo še dvignilo in tudi vrsti moškega in ženskega naraščaja si bo omrlo društvo šele ustvariti. Isto velja tudi za ostali dve Sokolski društvi, ki sta bili ustanovljeni v letu 1930., to sta C e r k l j e ob Krki in K a p e l e. Tudi tukaj moramo smatrati nizke številke telovadečih samo za začetne. S smotrenim delom v telovadnicah, ki so v slednjih dveh društvih nameščene kar v šolskih razredih, se bo s časom dvignilo i število telovadečih i njihova kakovost.

Telovadnico v šolskem razredu ima tudi Sokolsko društvo na R a k i. Prvič je bilo ustanovljeno tu društvo leta 1920. kot odsek Sokolskega društva v Krškem. Leta 1921. se je osamosvojilo, leta 1927. je pa prenehalo z delovanjem. Prvega januarja tega leta je zoept oživel in ima danes 72 telovadečih. Tudi tukaj so pogoji za obstoj društva dobri. Da je pa društvo prenehalo delovati leta 1927., je bil vzrok ta, ker je edini prednjak, ki ga je društvo preinoglo, odšel iz Rake. Tudi v mnogih drugih posavskih društvih vodi vse oddelke po en sam prednjak, in to po navadi kak učitelj. Ena največjih napak v Posavskem okrožju je ta, da se posamezna društva preveč zanašajo na učitelje-prednjake, namesto da bi skrbela za to, da dobijo prednjaško vzgojo bratje in sestre, ki so stalni na sedežu društva. Ko je tak

učitelj-prednjak premeščen, se prične navadno moledovanje za novega učitelja-prednjaka pri župi in pri Savezu. Uprave društev bi storile bolje, ako bi pošiljale brate in sestre domačine v prednjaške tečaje in tako zagotovile društvu primerno število prednjakov in prednjačic. Za uspešno delo je en sam prednjak premalo. Noben denar se pa društvom ne bo tako dobro obrestoval kakor oni, ki ga izdajo za vzgojo prednjakov. Brez prednjaka ni telovadbe, brez telovadbe pa ni Sokolskega društva. Telesna vzgoja posebno mladinskih vrst bi se smela poveriti samo prednjaku, ki ima strokovno podlago. Zato pa naj društva Posavskega okrožja v bodoče še bolj skrbijo za primerno število prednjakov.

Najlepši dokaz, da brez zadostnega števila prednjakov ni uspešnega dela v Sokolskem društvu, so nam številke zadnjih dveh društev v sprednji tabeli, četudi imata ravno ti dve društvi drugače vse pogoje za uspešno delo.

Četudi je Posavje že precej gosto posejano s sokojskimi postojankami, ga vendar tudi v tem pogledu čaka še mnogo dela. Seme, ki so ga 4. aprila 1904 položili v posavska tla brežiški rodoljubi, se je razraslo v mogočno drevo, ki še vedno leto za letom poganja nove veje. Tako upamo, da bo naše okrožje še letom naraslo zopet za najmanj dve novi Sokolski gnezdi, in to Krška vas pri Brežicah in Leskovec pri Krškem. Zvesto sokolskim naukom tudi Posavje ne pozna počitka in upam, da bo prihodnje poročilo o Posavskem okrožju v našem Župnem vestniku navajalo že večje številke.

Ob 25 letnici Sokola v Krškem

Lep praznik bo slavil v nedeljo 21. t. m. krški Sokol — praznik 25-letnice živega in zmagoslavnega dela za veliki in sveti cilj jugoslovenstva.

Uspehi, ki jih je v 25-letnem razdobju dosegel krški Sokol, dokazujejo, da je bila njegova ustanovitev prava kulturna potreba. Ko danes s ponosom in zadoščenjem zremo na sledove 25-letnega uspešnega delovanja, nam sokolska dolžnost veleva, da se pri tej priliki v spoštovanju spomnimo vseh onih, ki so s trdno vero v bodočnost — vero v nacijo — pred 25 leti položili temelje krškemu Sokolu. Zakipelo je v mladih dušah novo življenje. Na plan so stopili agilni sokolski delavci — dijaki in učiteljstvo meščanske in osnovne šole v Krškem — vsi v svesti si lastne moči in lastnega hotenja. Z največjo požrtvovalnostjo in ljubeznijo so položili temelj, tako trden, da je Sokol razvil vse sile in izpolnil vse nade, ki so jih vanj stavili njegovi usta-

novitelji in vsa naša narodna javnost. Sad truda teh prvoboriteljev je, da stoji danes naše društvo ob 25-letnem jubileju v posavski metropoli utrjeno na znotraj in na zunaj z zbrano armado Sokolov in Sokolic, razvijajoč svoj drugi — jubilejni sokolski prapor, v krasnem razvoju in prijetni zavesti, da se pomnože njegove vrste z novimi tisoči.

Z zlatimi črkami naj bo zapisan v povestnici našega Sokola sledeči historijat:

Še pred ustanovitvijo tukajšnjega Sokola si je stekel zaslug br. Holly Josip, brivec iz Brežic, ki je redno zahajal v Krško in vadil ukaželjne mladeniče v telovadbi. Kmalu pa se je porodila v njih vrstah splošna želja po lastnem Sokolskem društvu. Iz nič ustvariti nekaj in to v težkih in kritičnih časih, to je takrat pomenilo dvojnó mero sile in požrtvovalnosti. In tudi to so imeli podjetni organizatorji. Prva gmotna sredstva so si pridobili s tem, da so v Leskovcu v prostoru gostilne Lavrinšek priredili veselico s pestrim pevskim programom. Čisti dobiček te prireditve je tvoril fond za ustanovitev Sokola in že je bil kmalu nato leta 1906. sklican ustanovni občni zbor na Križmanovi verandi, kjer je bil kot prvi starosta izvoljen br. Vinko Žener, tajnik občinske hranilnice v Krškem. S krepko voljo in zmagovitim vadbenim delom pa sta zasnovala trdno podlago prvi načelnik br. Marinček Fran, tedanji strokovni učitelj, sedaj ravnatelj trgovske šole v Celju, in prva načelnica s. Vanič-Zirer, sedanja soproga šolskega upravitelja br. Vaniča, še danes vneta in požrtvovalna sokolska delavka v Krškem.

V kratki dobi treh let se je krški Sokol z žilavo vztrajnostjo razvil tako daleč, da je sklenil krstiti svoje zmagonosno delo z razvitjem prapora. Do uresničenja tega so pomogli vsi zavedni Krčani in Videmčani in je bil v zadovoljstvo vseh razvit prvi prapor 1. avgusta 1909, ko je društvu starostoval drugi starosta br. Drago Humek, sedanji ravnatelj meščanske šole v Mariboru, ki je bil takrat duša sokolskega gibanja v Krškem.

Blagoslovljeno je bilo prvo delo, ki je rodilo tako lepe uspehe. Od teh požrtvovalnih delavcev so se učili naši Sokoli tudi dalje, ko je zacvetela 25ta pomlad. Med prvimi naraščajniki so bili sedanji krški delavci, obrtniki, meščani, med njimi tudi noznejši sokolski prvak br. Šumy Peter. Odločilna vloga je tedaj bila poverjena učiteljstvu in dijaštvu. Posebno dijaštvo je ves prosti čas porabilo za čim uspešnejšo narodno agitacijo med širšimi sloji v okolici in je posebno v bližnji Videm in Leskovec zaneslo sokolsko miselnost.

Sprva se je telovadba vršila v šolski telovadnici in je bila tako dana možnost za uspešen razvoj, a kmalu se je moral krški Sokol na pritisk oblasti umakniti iz šole v nove prostore. Nevenljivih zaslug si je v tedanjih časih pridobil tedanji župan

br. dr. Romih, ki je v zvezi z ostalimi br. pravočasno poskrbel Sokolu novo zavetišče v prostorih takratne »Vinarske zadruge«, kjer je bila razširjena dvorana in postavljen sokolski oder. Od Sedaj naprej je Sokolova moč od dne do dne rastla. Vrstili so se nastopi, igre, akademije, razne proslave pod verigo starost: br. Franca Rozmana, dr. Dimnika, dr. Jana, dr. Kandareta, Rendle, Iva Rumpreta, D. Cerjaka in sedanjega staroste br. dr. Vladimira Borštnika. V dobi njih starostovanja so se odpirali vsi skriti zakladi sokolske družine, ki si je z delom priborila sloves v Posavju. Danes razpolaga s prvovrstno igralsko družino, prav dobrimi telovadci, izbornim sokolskim orkestrom in številno sokolsko mladino. Znana so imena neutrudljivih br. in s., med katerimi zavzemajo med drugimi posebno odlično mesto br.: dr. Romih, Joško Pfeifer, Vutkovič, Levstik, Vanič.

Praznik 25te pomladi je naš praznik, je pa tudi vaš praznik, ostali Sokoli. Svete so te ure, ko ob novem pomlajenju razvijamo drugi sokolski prapor. Naj ga obžari solnce Sokolstva, naj mu da blagoslov in srečo, da pod njim razvijemo še ostale sile in ponese med narod globoko spoznanje Sokolstva — Jugoslovenstva.

V nedeljo 21. t. m. bo izvršeno slovesno razvitje novega prapora. Vse predpriprave so usmerjene v en cilj — v čim dostojnejše proslavljenje novega zgodovinskega dogodka

FRANC KRAMAR:

Sokolsko društvo v Velenju

Preteklo je šest mesecev, ko smo se sešli, da zberemo tudi v našem lepem trgu in njega okolici vse one, ki bi hoteli dati domovinski misli svoje zdrave moči in plemenito hotenje. Brez vsakršne propagande, le na oglas, da se ustanovi sokolsko društvo, se je priglasilo že v prvem času društvenega obstoja do 150 članov, število, ki je za naše razmere neobičajno. Skeptično smo opazovali ta naval, ker nehote se nam je usiljevala misel, da je to le hipno navdušenje, ki bo skoprnelo do male gručiče onih, ki resno pojmujejo sokolsko misel. Dvorana »Rudarskega doma«, ki nam služi za telovadnico, je bila pretesna za vse telovadeče. Moralo se je število 50 članov deliti v dve skupini. Tudi članice so se priglasile v lepem številu (16). Naraščaj in deca pa sta morala s telovadbo čakati na čas, ko nismo več vezani na ozke zaprte prostore, ko nam je narava ponudila svojo obširno telovadnico, zeleno trato. Ko danes, po šestmesečni dobi pregledujemo in primerjamo število članov, mora tudi kritičen opazovalec priznati, da je bilo prvo navdušenje pravo.

Saj smo ostali z malimi izjemami še vedno vsi skupaj, kar dokazujejo sledeče številke: telovadečih članov 48, članic 15, naraščaj moški 20, ženski 26, deca moška 100, ženska 90, skupno število telovadečih torej ca 300. Članov in članic šteje društvo 173.

Vse tehnično delo prvih mesecev je vodil kot edini prvak društva br. načelnik Prelovec. Telovadile so se redovne, proste vaje in sobna telovadba. Orodja ni bilo in dvorana tudi ne dopušča orodne telovadbe. Kritičen je bil za naše mlado društvo moment, ko je brat Prelovec odšel v novo službo v Split. Ojuro, ki nam je grozila zaustaviti vse naše tehnično delo, je pa premagala dobra volja in požrtvovalnost bratov in sester. Zbral se je ožji krog tistih, ki so se čutili zmožne, nadaljevati delo odišlega brata. Delo se je porazdelilo in rešeni smo bili najhujšega. Načelnstvo in vežbanje članov je prevzel br. Kušar, ki z veliko vnemo in ljubeznijo do stvari vodi delo. Ob strani mu stoje enako pridni bratje in sestre — vaditelji članic, naraščaja in dece. Nastopila je pomlad in ž njo se je poživilo naše delo. Pridružila sta se telovadečim še naraščaj in deca. Pridno so začeli sukati bratje kramp in lopato, razkopavati, razvažati in uravnjavati teren, ki nam bo služil za letno telovadišče Bratje — mizarji in kovači — so nam preskrbeli vsaj najpotrebnejše orodje, tako da ni bila društvena blagajna prizadeta. Večer za večerom je telovadišče oživljeno in pridno se pripravljajo vrste za lastni društveni nastop 15. avgusta. Prvi krst je društvo častno prestalo ob društvenem nastopu bratskega društva Šoštanj. Nastopilo je 30 članov, 9 članic in 16 moškega naraščaja, ki je nastopil samostojno z vajami s palicami, katere je pohvalno izvedel. Izleta v Štore se je udeležilo 8 članov in članic. Vestno se tudi pripravljamo za celjski župni zlet, kjer nastopi tudi naša vrsta v lahkoatletski tekmi. V zadnjem času je društvo pridobilo par dobrih vaditeljev, posebno zaupamo v brata Prestorja, ki naj kot izkušen sokolski delavec uravna naše delo v pravo smer ter ga privede do častne višine, kar je nas vseh želja, ravno tako tudi v brata Cerarja, ki bo dobra pomoč pri vadbi dece.

Prosvetno delo koraka vzporedno s tehničnim. Razven manjših nagovorov ob raznih primernih prilikah, ki streme vsi za tem, da se v članstvu poglobi pravo sokolsko čutenje in mišljenje, se je nudila članstvu tudi drugače prilika, seznaniti se поблиže s sokolsko ideologijo, tako ob priliki predavanja brata Smertnika v Šoštanju in predavanja domačega brata prosvetarja, ki je podal temeljne črte in značilne misli sokolske ideologije. Vzgojni smeri našega dela je služil tudi majniški izlet na Oljko, ki se je lepo posrečil v splošno zadovoljnost bratov in sester izletnikov. Brat starosta Kurnik se je ob tej

priliki udeležil sestanka mladine v Št. Andražu, kjer se snuje sokolska četa. V lepem nagovoru je prisotnim pojasnil pomen sokolske misli. Obrazložil je tudi težkoče, ki čakajo novo društvo, in dal nekaj smernic, ki naj pomagajo novemu društvu pri začetnem delu. Naš dramatski odsek je nameravano predstavo moral odložiti za poznejši čas, ko bo oder preurejen in prenovljen.

To bi bila v kratkem bilanca našega šestmesečnega dela, ki bo še bolj vidno na nastopu v Velenju, ki se vrši 15. avgusta, na kar opozarjamo že sedaj vsa bratska društva v naši župi.

Mi pa hočemo zvesto, prostovoljno, neustrašeno in nesebično delovati za uresničenje sokolskih idealov: resnice, pravice in lepote.

FR. KLUN:

Prvi društveni prednjaški izpit Sokolskega društva v Zagorju ob Savi

Dne 26. aprila so bili v Zagorju ob Savi društveni prednjaški izpiti. Za izpit se je prijavilo 5 bratov in 1 sestra, kateri so bili vsi pripuščeni k izpitu.

Župna uprava Celjske sokolske župe je imenovala sledečo izpraševalno komisijo: predsednik br. Klun France, načelnik društva, člani komisije pa bratje: Poljšak Ferdo, starešina društva, Mrnuh Ivan, podnačelnik, Černelč Božo, prednjak in dr. Tomo Zarnik.

Izpiti so se vršili natančno po pravilih SKJ.

Od 8. do 10. ure je bil pismeni izpit. Vsak kandidat je dobil nalogo sestaviti eno telovadno uro enega oddelka. Takoj nato je bil teoretičen in praktičen ustmeni izpit. Vsak kandidat je moral pokazati, da pozna zgodovino domačega društva ter v glavnem zgodovino vsega Sokolstva, da pozna sokolsko idejo, organizacijo SKJ, da je več varovanja pri praktični telovadbi, da zna pravilno postopati pri vodstvu (metodika), Tyršev telovadni sestav teoretično in praktično (praktično vsaj za nižji oddelek) ter anatomijo telesa, higijeno in prvo pomoč.

Izpit so napravili s prav dobrim in dobrim uspehom vsi prijavljenci in sicer: Ašič Tone, Kovač Vili, Repovž Jože, Škrlövník France, Šulin Matko in Berger Marta.

Vsi novi prednjaki so obiskovali društveni prednjaški tečaj, ki se je vršil od 6. decembra do 21. decembra 1931. v Zagorju ob Savi in ga je vodil župni prednjak br. Stane Burja ter pred-

njaško šolo (priprava za izpite) v mesecu marcu in aprilu 1931., ki jo je vodil načelnik br. France Klun.

Tako je prednjašik zbor Sokolskega društva Zagorje zopet bogatejši za 6 prednjakov z društvenimi izpiti. Pa ne samo to, vsi so marljivi vaditelji in pomočniki pri posameznih oddelkih. Uspeh v telovadnici je le tedaj mogoč, ako je zadostno število vaditeljev in vaditeljic na razpolago. Težko je bilo včasih, ko sta morala načelnik in načelnica sama voditi vse, drugi pa, ko bi lahko delali, so jih gledali in zabavljali. Sedaj ne bo tega, saj ima prednjaški zbor 12 prednjakov in prednjačic, ki imajo izpite ter razne tečaje.

Še lažje pa bo, ko se vrneta dva prednjaka (en član in ena članica) iz saveznih polletnih prednjaških šol.

Župne proste vaje za moško in žensko deco

(Sestavil brat Burja Stanko. — Uglasbil brat Gobec Radovan.)

Deca prikoraka na telovadišče v četrstopnih kolonah: kolona dečkov, kolona deklic, kolona dečkov itd. Razstop v globino se jemlje med korakanjem.

A. Moška deca: Drvarji.

Dečki stoje v prostem razstopu po štiri in so odšteti na prve, druge, tretje in četrte od desne proti levi v smeri dece. Pred pričetkom sede na tleh, prednožno sonožno v levo, z desno roko se upirajo na tla. Predigra: 1. takt vstajajo, 2. takt stoje v pozoru.

»Sekanje drevesa«:

- I. 1. Odkoračna staja z d., upogniti predročno na desno, roki na desnem ramenu, prsti uloženi (naznačiti prijem sekire).
2. Mahniti v predročenje na desno in spojeno predročiti dol na levo in predklon v levo (roki sta še vedno skupaj in radi predklona ob levem kolenu zunaj). Gibi na »ena« predstavljajo zamah, oni na »dva« udar po drevesu.
- 3., 4. je 1., 2.

II., III. je I.

IV., V., VI. je I. samo v nasprotno stran.

»Obsekavanje debla«:

- VII. 1. Vzklon in zasuk trupa za 45° na levo in predročno napogniti.

2. Mahniti v predročanje in sp. predklon (zmerni) predročiti dol.

3. Vzklon, predročno napogniti.

4. je 2.

VIII. je VII. v nasprotno stran.

»Žaganje debla«:

IX. 1. Vzklon, prvi in tretji telovadec pol obrata v levo in zagib, skrčiti: z desno roko zaročno, z levo predročno dol, roki na desnem kolku (naznačiti prijem žage); drugi in četrti telovadec pa pol obrata v desno, predgib z desno in predročiti dol. Telovadci prično žagati.

2. Prvi in tretji vzravna in sp. predgib z levo in iztegniti v predročanje dol; drugi in četrti vzravna in sp. eno zagib z desno in skrčiti kot prvi in tretji pri 1.

3. je 1.

4. je 2.

X. je IX.

»Cepljenje drv«:

XI. 1. Vzklon, prvi in tretji pol obrata v desno v odkoračno stojo z desno in vročiti not, naznačiti prijem sekire, drugi in četrti pol obrata v levo v odkoračno stojo z desno vzročiti, vsi vspon.

2. Odkoračna stoja z desno, globoki predklon in predročiti dol (radi predklona roke med noagma, nazaj).

3. Vzravna, vzročiti in vspon.

4. je 2.

XII. je XI.

»Žaganje polen z malo žago«:

XIII. 1. Vzklon, priročiti, prvi in tretji pol obrata v levo v predkoračno stojo z l.; drugi in četrti pol obrata v desno v predkoračno stojo z desno.

2. Drugi in četrti drža, prvi in tretji korak z desno naprej.

3. Drugi in četrti drža, prvi in tretji korak z levo naprej.

4. Drugi in četrti drža, prvi in tretji korak z desno naprej, vsi se pa primejo za roke in sicer navskriž, desna čez levo.

XIV. 1. Prvi skrči desno roko zaročno, drugi levo; tretji in četrti isto kot prvi in drugi.

2. je 1., samo obratno.

3. je 1.

4. je 2.

XV. je XIV.

XVI. je XV., a samo 1., 2., 3., na štiri pa padejo vsi na tla.

Medigra 4 takte.

B. Ženska deca: Perice.

Deklice stoje v prostem razstopu po štiri in so odštete na prve, druge, tretje in četrte od desne proti levi v smeri dece. Pred začetkom sede na tleh prednožno zanožno z desno. Z levo roko se upirajo na tla, v desni roki drže robce Na »ena« zadnjega takta medigre se prično pripravljati za pranje, napravijo sonožen klek in se vsedejo na pete. Iz te temeljne stoje prično telovaditi. V rokah imajo robce.

- I. Sonožen klek in sed na petah, trup malo predklonjen, roke predročno dol, se nahajajo pred kolena na tleh.
 1. »Namakanje perila«: roke se malo dvignejo, pa takoj zopet dotaknejo tal.
 - 2., 3., 4. je 1.
- II. 1. Roke malo pokrčiti, pa takoj zopet iztegniti (po stegnih).
 - 2., 3., 4. je 1.
- III. 1. Kadar so v perilu veliki madeži, tedaj mencamo z rokami mesto, kjer je madež, t. j., roke gibljemo v nasprotnih smereh, z levo malo pokrčimo, z desno pa iztegnemo, in z desno pokrčimo in z levo iztegnemo.
 - 2., 3., 4. je 1.
- IV., V., VI. je I., II., III.
- VII. 1. »Izplakovanje«: vzravnavo v odkoračno stojo z desno (vstanejo) in sp.
 2. Predklon globoki, predročiti in takoj vzklon do vodoravnega predklona.
 - 3., 4. je 2.
- VIII. 1. Vzklon, z nogami drža, predročiti gor in spojeno.
 2. Mali predklon in predročiti dol in takoj vzklon, predročiti.
 - 3., 4. je 2. (to so udari po perilniku).
- IX. je VII.
- X. je VIII.
- XI. »Ovijanje perila«:
 1. Z nogami drža, predročiti dol in spojeno.
 2. Odklon v desno (radi odklona se tudi lehti zavrtita tako, da je leva leht zgoraj, desna spodaj, jih nalahko pokrčimo in zavrtimo nekoliko v zapestju, tako kot se perilo pač ovija.
 - 3., 4. je 1., 2 v nasprotno stran.
- XII. je XI.
- XIII. »Perilo se iztresa in nato obeski«:
 1. Predročiti in nespojeno pokrčiti in takoj napeti roki.
 - 2., 3. je 1.
 4. Vzpon in vzročiti (perilo se obes).
- XIV. je XIII.

XV. je XIII., a samo 1., 2., na 3. je XIII. 4. in na 4. drža.

XVI. Leva v bok, z desno mahati v vzročenu in polagoma se vvesti na tla in priročiti.

Medigra 4 takte. Na tretji takt medigre se deca dvigne in uravna, v četrtem taktu to dokonča, če še ni uravnana v tretjem.

C. Moška in ženska deca: Kosci.

I. Brušenje kose: Leva podleht predstavlja koso, v desni roki držimo kamen za brusiti.

1. Predkoračna stoja z levo, z levo roko pokrčiti predročno gor ven, dlani not (v višini oči); z desno naznačiti prijem kamna, katerega imamo privezanega okoli pasu na zadnji strani, pokrčiti zaročno, pest se nahaja na desnem boku, hrbet zadaj.

2. Z nogami drža, z desno roko pričnemo brusiti koso po zunanji strani (desna roka se nahaja na koncu prstev leve roke in spojeno zavrteti desno roko za 90° v levo — potegnemo po kosi — in spojeno zavrteti roko za 90° v desno).

3. Brušenje po notranji strani kose.

4. Brušenje po zunanji strani kose.

II. 1. Iztegniti v predročenje dol na desno, pesti in zasuk trupa za 90° na desno in spojeno (pričnemo kositi).

2. Z nogami začnemo polagoma pokrčevati, na koncu giba povdarimo počep (predkoračno z levo), odsuk in zasuk za 90° v levo in predročiti v levo dol in spojeno.

3. Vzravnavo, odsuk in zasuk za 90° v desno in predročiti v desno dol in

4. je 2.

III. 1. je II. 3.

2. je II. 2.

3. je 1.

4. je 2.

IV. 1. Vzravnavo v predkoračno stojo z levo, z rokami isto kot I. 1. (»Brušenje kose«.)

2., 3., 4. je I. 2., 3., 4.

V. je II.

VI. je III.

VII. 1. Vzravnavo v predkoračno stojo z levo, odsuk v desno, globoki predklon, predročiti ven, dlani not in spojeno vzklon do vodoravnega predklona, predročno pokrčiti (imalo skoraj uločeno) in spojeno.

2. Globoki predklon, iztegniti v predročenje ven, dlani not in spojeno vzklon do vodoravnega predklona, predročno pokrčiti.

3. Vzklon, predročiti pokrčeno na levo in takoj napeti in spojeno »in« predročno pokrčiti in takoj napeti in spojeno
4. Predročno pokrčiti na desno in takoj napeti in spojeno.

- VIII. 1. Globoki predklon, predročiti ven, dlani not in spojeno kakor pri VII. 1.
- 2., 3. je VII. 2., 3.
 4. Priročiti in s prisunom leve spetna stoja.
- Takt VII. in VIII. predstavlja pobiranje sena (doba 1., 2.) in raztrošenje sena (doba 3., 4.).

Na kraju vaj sledi skupina in sicer:

Moška deca.

- IX. 1. Vsi pol obrata na not (prvi in drugi v levo, tretji in četrti v desno).
2. Notranja dva čepna vzpora, zunanja dva: četrti korak z d. naprej, prvi korak z l. naprej.
 3. Notranja ležna vzpora za rokama; zunanja dva: četrti korak z l. naprej, prvi korak z d. naprej.
 4. Notranja dva drža, četrti s prisunom z desno spetna stoja, predklon, predročiti, prime tretjega za gležnja in ga dvigne, sam pa napravi vzklon. Isto prvi.
- X. 1., 2., 3., 4. drža.
- XI. 1. Prvi in četrti spustita drugega in tretjega v ležno vzporo za rokama.
2. Notranja čepna vzpora.
 3. Vzravnavna.
 4. Vsi pol obrata na ven.

Ženska deca.

- IX. 1., 2., 3. drža v pozoru.
4. Napravijo skupino, in sicer: Prva: počep odnožno z levo, odročiti z levo, z desno odročiti dol, v desni roki drži robec za en vogal. Druga: z l. odročiti, z d. odročiti gor v desni drži robec za en vogal. Tretja: kot druga samo v nasprotno smer. Četrta: kot prva, samo v nasprotno smer.
- X. 1., 2., 3., 4. drža.
- XI. 1. Priročiti in prinožiti.
- 2., 3., 4. drža v pozoru.

Izvleček iz pravilnika Jugoslavenskega lahkoatletskega saveza

Tek.

Merilci časa.

Čas vsakega tekmovalca merijo po trije sodniki. Za slučaj, da se ujema čas dveh merilnih ur, dočim se s tretjo uro ne ujema, šteje za oceno teka čas, ki ga kaže dve uri enako. Ako se ne ujemajo časi vseh treh ur, velja za oceno čas ure, ki kaže srednji čas.

Ako iz kateregakoli vzroka beležita samo dve uri čas, ki se medsebojno ne ujema, velja daljši čas za oceno teka.

Starter.

O vseh vprašanjih glede starta odločuje starter. On mora imeti popolen pregled nad tekmovalci in je edini sodnik, ki odločuje, ali je tekmovalec pravilno startal ali ne.

Za start se daje znak s strelom iz pištole.

Povelje za start se glasi: »Na mesta!« »Pozor!«

Na to sledi po prestanku prilično dveh sekund strel iz pištole.

Ako se tekmovalec s katerinkoli delom telesa dotakne tal pred startno črto prej, ko je počil strel, se smatra start za nepravilen.

Starter mora opominjati krivca in ga izključiti od tekme za tek, ako starta še enkrat nepravilno.

Start z nihanjem telesa ni dovoljen, telo mora biti mirno in nepremično, dokler ne poče strel.

Ako smatra starter start za nepravilen, mora dati tekmovalcu znak z daljnim strelom, da se vrne za startno črto. Ako bi starter iz kateregakoli razloga ne mogel poklicati s strelom tekmovalce nazaj, stori to s klikom.

Tekališče:

Vsak tekmovalec mora ostati od starta do cilja v njemu dodeljeni stezi.

Tekme v metanju.

Splošno.

Pri vseh tekmah v metanju ima vsak tekmovalec pravico do treh metov, najboljša šestorica pa še nadaljnje tri mete. Za oceno se šteje tekmovalcu njegov najboljši met.

Pri vseh tekmah v metanju iz kroga se smatra met kot nepravilen, ako se tekmovalec, stopivši v krog in začevši met,

dotakne s katerikoli delom telesa ali z orodjem tal izven kroga, ali če stopi na krog.

Tekmovalec ne sme prej zapustiti kroga, dokler se orodje po izvršenem metu ni dotaknilo tal. Na to pa mora oditi iz kroga s sigurnim zadržanjem telesa, in sicer na zadnji polovici kroga, ki je označena s črto, potegnjeno preko krogevega roba. Meti iz kroga so veljavni le, ako pade orodje v odsečku 90% stopinj.

Metanje kopja :

Kopje se meče od dobro označene črte, 7 cm široke in najmanj 366 cm dolge.

Kopje se drži na prijemišču.

Konica kópja mora udariti na tla prej kot drugi deli kopja, sicer met ne velja.

Tekmovalec ne sme stati z eno ali obema nogama na črti.

Istotako ne sme prekoračiti prej črte, dokler kopje ni udarilo na tla.

Daljina meta se meri od mesta, kjer je zadela konica kopja najprej tla, navpično na črto ali na njen ravni podaljsek.

Metanje diska.

Disk se meče iz kroga s premerom 250 cm. Daljina vsakega meta se meri od najbližjega odtiska, ki ga povzroči orodje, pa do notranjega roba kroga v smeri od odtiska orodja do središča kroga.

Metanje kroglice.

Krogla se meče iz kroga s premerom 2.135 m. Na sredini sprednje strani kroga se postavi v tla pritrjeno zaokroženo bruno.

Krogla se meče enoroč, in sicer od rame, ne pa izza rame.

Daljina meta se meri kot pri disku.

Vsako sredstvo, ki bi služilo kot pomoč pri metanju, je zabranjeno.

Mere.

(M o š k i.)

T e k :

100 m 10.6 sekund = 1000 točk : 100

14.8 sekund = 0.4 točk : 100

$\frac{1}{10}$ sekunde = 23.80 točk : 100

T e k :

200 m 21.6 sekund = 1000 točk : 100

30.6 sekund = 10 točk : 100

$\frac{1}{10}$ sekunde = 11 točk : 100

T e k :

1.500 m 3 : 56.8 minut = 1000 točk : 100

6 : 43 minut = 2.80 točk : 100
 $\frac{1}{10}$ minute = 0.60 točk : 100.

Metanje diska :

45.21 m = 1000 točk : 100

19 m = 4.02 točk : 100

1 cm = 0.38 točke.

Metanje kroglje :

15.34 m = 1000 točk : 100.

5.40 m = 6 točk : 100

1 cm = 1 točka : 100.

(Ženske.)

Tek :

60 m 7 sekund 100 točk : 10

12 sekund 0 točk

Tek :

100 m 12 sekund 100 točk : 10

17 sekund 0 točk.

Metanje kópja :

38.50 m 100 točk : 10

13.50 m 0 točk.

Iz društev

K. V.:

Zlet posavskega sokolskega okrožja v Boštanju, dne 7. VI. 1931.

Posavsko sokolske okrožje je ob priliki 10-letnice Sokolskega društva Boštanj priredilo v nedeljo, 7. junija svoj zlet. Dopoldne so bile skušnje, popoldne povorka in pozdrav pred narodno šolo. V imenu občine in boštanjanskega sokolskega društva je pozdravil brat Alojz Dermelj, župan in starosta Sokola, v imenu Celjske sokolske župe je govoril župni starešina brat Smertnik.

Pri popoldanski javni telovadbi je nastopilo pri prostih vajah:

	iz okrožja	iz drugih društev	skupaj
članov	59	12	71
članic	54	9	63
m. naraščaja	42	6	48
ž. naraščaja	50	8	58
m. dece	72	28	100
ž. dece	71	40	111
Skupaj	348	103	451

Deco iz posavskega okrožja sta postavili društvi Boštanj in Sevnica, izven okrožja pa društvo Radeče.

Na orodju so nastopile: 1 vrsta članov iz Celja na drogu, 1 vrsta članic iz Celja na bradlji, 1 vrsta članov na bradlji iz Radeč in 1 vrsta članov iz Posavja na drogu.

V sprevedu je korakalo:

članov v slavn. kroju 40, v tel. oblcki 21, skupaj	61
članic	55
m. naraščaja	55
ž. naraščaja	55
m. dece	105
ž. dece	123
Skupaj	454

Razmerje telovadečih posavskega okrožja, in sicer med vpisanimi (po mes. stat. izkazu za maj), prijavljenimi za okrožni zlet in onimi, ki so na okr. zletu nastopili, je sledeče:

	vpisani	prijavljeni	nastopilo
člani	205	91	59
članice	127	51	54
m. naraščaj	128	71	42
ž. naraščaj	99	52	50
m. deca (Boštanj in	110	110	72
ž. deca Sevnica)	106	86	71
Skupaj	775	461	348

Nastopilo je torej komaj 44.9% vseh telovadečih. Nekatera društva so bila prav slabo zastopana (n. pr. Cerklje, ki je poslalo od 28 telovadečega članstva samo 2), Bizeljsko pa sploh ni bilo zastopano na okrožnem zletu.

Članicam

K navodilom za župni zlet še nekaj opomb glede telovadnega kroja članic in ženskega naraščaja.

Sestre, polagajte veliko važnost na enotnost kroja in ravnajte se točno po predpisih. To naj ne velja samo za bližajoči se župni zlet, ampak tudi na svojih domačih nastopih ste kot članice vsekdar obvezane, da si oblačite v celoti kroj, kakor je predpisan.

V povorki se nosi telovadni kroj z rdečo ruto, črni nizki čevlji z nizkimi petami ali črni telovadni čevlji in dolge črne nogavice, ali pa za članice predpisani slavnostni kroj.

Za nastop k prostim vajam odpadejo črne nogavice in se nosijo črni telovadni čevlji s kratkimi belimi in nazaj zavihanimi nogavicami.

Na orodju se tekmuje in telovadi brez krila v črnih telovadnih hlačkah in enako kakor pri prostih vajah z belimi nogavicami.

K temu še nekaj podrobnosti, da končno odpadejo vsi ne-

dostatki, ki se žal tako pogosto opažajo pri kroju. Pred vsem je ruta prizadeta. Ruta se nikdar ne veže v vozal ali celo v pentljo, ampak imamo za to pri ruti predpisan 4 cm širok trak, ravnost kakor ruta iz ruša (ne morda iz svile ali podobno) in le-ta se izpelje ob robu rute, da izravna vse gube in pritrdi ruto; trak se pripne z bucke in nikdar ne z znakom. Znak se vobče ne nosi h kroju in še manj mu pripada mesto na glavni ruti.

Bela telovadna bluza iz trikota ali iz panama tkanine je pretaknjena z rdečo vrvico z malima okroglima čopoma.

Nagubano temnomodro telovadno krilo mora biti, ako poklekneš, 10 cm od tal.

Tudi obutev se čisto križa s predpisi. Na telovadišču — ali nastopaš ali vodiš — so dopustni le črni telovadni čevlji in bele kratke nogavice. V povorki nastopamo v navadni črnih ali telovadnih čevljih in v dolgih črnih nogavicah. Svetli čevlji so izključeni.

Povdarjati je še treba, da mora pri kroju odpasti vsako lepotičje, kakor verižice, zapestnice in slično. Nositi se sme le prstan in uhani.

Isti predpisi veljajo za ženski naraščaj, v kolikor so v skladu z njegovim krojem. Ženski naraščaj nosi pri povorki tudi dolge črne nogavice, nastopa in tekmuje pa brez nogavic.

Iz župne uprave

Prednjaški izpiti.

Pred župno izpitno komisijo dne 1. marca t. l. so napravili župni prednjaški izpit bratje in sestre: Klun France, učitelj v Zagorju ob Savi (z odliko), Lesjak Fran, trg. sotr., Celje, Volk Stane, učitelj v Hrastniku, Kovač Vera, Celje. Pred isto komisijo so napravili društveni prednjaški izpit bratje Bleiweis Franc, trg. sotr., Medija-Izlake, Bregar Ivan, učitelj, Medija-Izlake in Tomažič Maks, učitelj, Guštanj.

Pred društveno izpitno komisijo v Celju dne 3. maja t. l. so napravili društveni prednjaški izpit bratje in sestre: Misja Boris, Celje (z odliko), Oplotnik Konrad, Velika Pirešica, Uršič Franjo, Celje, Gorenjak Milica, Jak Lija, Kovač Mara in Rozman Marica, vse iz Celja.

Uporaba šolskih prostorov.

Brátska društva opozarjamo na razpis ministrstva prosvete, objavljen v Sokolskem glasniku št. 24 z dne 11. junija t. l.

Poškodbeni fond.

Sokolskim četam dosedaj ni bilo treba plačevati prispevkov v poškodbeni fond. Izvršni odbor SSKJ je v seji dne 4. junija t. l.

sklenil, da morajo odslej ta prispevek plačevati tudi sokolske čete, sicer nimajo pravice do odškodnine za pripadnike, ki bi se poškodovali pri telovadbi. V ostalem glej pravilnik ozlednega fonda, ki je objavljen v knjigi: Organizacija SSKJ.

Organizačni prispevki novoustanovljenih društev.

Izvršni odbor Saveza SKJ je v svoji seji dne 4. junija t. l. osvojil predlog, da se mora § 4. društvenih pravil tolmačiti v tem smislu, da so nova društva za dobo enega leta oproščena saveznega in župnega poreza. Računa se polnih 365 dni od dneva ustanovnega občnega zbora in ne kakor doslej, le za tisto koledarsko leto, v katerem je bilo društvo ustanovljeno.

FRAN ROŠ:

Koroški sen

Dramatični prizor.

OSEBE:

Pravica, žena v črnini, z razpuščenimi lasmi, s črnim trakom okrog čela, roke v verigah.

Kmet, starec.

Gorazd, vojvoda.

Patovščan, kmet.

Bela žena.

Knežji kamen. Noč.

Pravica (sloni ob kamnu):

Je pozna noč, vse zvezde so nam skrite.
Le veter plah skoz gluho noč potuje
kot težek vzdih, kot tožba brez pokoja

Spi Korotan. Spi Gosposvetsko polje.
o stari slavi, stari časti sanja,
o slavnih dedih, ki trohne v tej zemlji.

Pozdravljeno znamenje stare slave
ponosnega rodu vojvod in kmetov
slovenskih pod svobodnim davnim solncem!

*) Primeren za vpriporitev ob sokolskih akademijah in proslavah brez posebnega dovoljenja.

Zašlo je tisto solnce in sta tema
in mraz po vsej Koroški gospodarja
od Pece do Dobrača pa do Krke.

In mraz je v meni. Roke krvavijo
v verigah kletih. Trudna sem in bolna
in misel vsaka je pekoča rana.

Pozdravljen, kámen korotanskih knezov,
ob tebi naj rasto moči mi nove
za nove boje, vera v nove čase! (Se zamišli.)

K m e t (prihaja, obstoji plah):

Kdo si? Prikazen! (hoče pobegniti).

P r a v i c a :

Ne beži! Stoj! Roke so mi v verigah.
Ne boj se me, ponižana sem sužnja,
oskrunjena begunka brez miru.

K m e t :

Odkod in kam? Kdo ti je dal
verige na roke? Kdo te preganja?
Govori, če si človek!

P r a v i c a :

Pravica stara sem, ki ni je več,
in vendar sem povsod, kjer misel še
bedi, da sem bila in (tiše) da bom spet...

K m e t :

Prečudno govoriš. Kaj morda sanjam?

P r a v i c a (ponovi):

...in da bom spet...

K m e t :

Prečudne te reči. — Potujem daleč.
V Šent Vidu bil sem, pa se s sejma vračam,
zajela me je noč. globoka noč
in sem se zbal ob kamnu tem.
Kaj straši tu? O, pusti me,
da grem domov! Me žena čaka,
doma je sama. — Ej, v Šent Vidu
kot olje vino točijo,
pa mi je v glavo zlezlo, no,
saj nič zato, saj tu na zemlji
me čaka le še grob. Sem star...

Pravica :

Spoznal me nisi!

Kmet :

Pri Bogu, ne! Kaj si iz naših krajev,
če nisi le prikazen?

Pravica :

Slovenec si.

Kmet :

Saj vidiš sivo glavo.

Pravica :

Otroci tvoji?

Kmet :

Po svetu pač za kruhom, tujim kruhom.
Je ozek dom in reven.

Pravica :

A tuji svet bogat od trdih žuljev
te naše dece, ki je zatajila
kri svojih mater ... O, gorje!

Kmet :

Je pozna noč, je daljna moja pot...
(Hoče oditi.)

Pravica :

Postoj! Poznaš ta kamen?

Kmet :

Ta stari kamen? Pravijo,
da tu koroški knezi so nekoč
sedeli in prejemale oblast.
Morda bo tega kmalu tisoč let,
oj težkih tisoč let in čudnih let...

Pravica :

Slovenski bil je takrat Korotan,
po naše je govoril vojvoda,
iz kmečkih rok prejemal je oblast.
Kam narod je zapravlil dedščino?
Pretežko nanj je padla tuja pest
ni tuja dlan zastrla mu pogled
nazaj v davnino in naprej v bodočnost. (Se zdrzne.)
Glej, tod je h kamnu stopal vojvoda,
tod je prihajal vojvoda Gorazd...

Gorazd (vizija, prihaja in obstane v ozadju).

Pravica :

Na kamnu tem je sedel Patovščan,
slovenski kmet...

Patovščan (vizija, prihaja in ostane v ozadju).

Pravica:

In tu Gorazd prejel je vso oblast
iz kmečkih rok, In Hotimir, Valjhun...
Pozneje knezi tujega rodu.
A danes je oskrunjen kamen ta
in rod je v suženjstvu.

Kmet (strahoma zagleda Gorazda):

Kdo si?

Pravica:

Pozdravljen, vojvoda Gorazd!

Gorazd (Pravici z mrtvaškim glasom):

Ti me budiš? Že tisoč let
v tej zemlji spim in mučijo
me težke sanje. Narod moj
v verigah stoče, ti se skrivaš.
Le kadar je najgloblja noč,
žaluješ tu ob slavnem kamnu,
nekoč družica mojih dni,
svobodnih dni — izgubljenih.
Hej, Patovščan!

Patovščan (z mrtvaškim glasom):

Kdo me je zbudil?

Gorazd:

Pozdravljen, brat! Kako ti je?

Patovščan:

Težko je v zemlji, ki ni naša več.

Pravica:

Tu glejta, vajin pozni vnuk,
že rojen v ječi, pa do smrti rob,
je videl solnce komaj kratke dni.

Patovščan:

Kako bi vedel zanj?

Pravica:

Naj ve za luč, ki iz davnine sveti.

Patovščan (se bliža kmetu):

Pozdravljen, pozni vnuk,
ki z znojem zemljo to gnojiš,
kot jaz sem jo, ko solnce je sijalo.
Kje so že davni časi! Danes ti
na lastni zemlji tujcu si tlačan.
Pozdravljen, bedni brat!

Gorazd:

Nazaj v zemljó!

Patovščan:

V zemljó nazaj! (Oba izgineta.)

Kmet:

To so prikazni in ponočne sence.

Pa je resnica, če se prav premisli.

Ej, kamen tak, kaj vse ti je doživel!

Lepó na zemlji tej je bilo takrat.

A danes težko, res... Sem star, sem slab...

Pravica:

To zemljo ljubiš, čutiš njen utrip?

Kmet:

O, ljubim jo

kot svojo izgubljeno deco. (Poljubi zemljo.)

Pravica:

Zdaj me poznaš?

Kmet:

Pravica naša si... (Širi roke.) Pravica naša, svoboda naša. Ali sanjam?

Pravica:

Bediš. Tu reši me verig,

da spet ponosna vstanem iz sramote

in pojdem po vsej naši lepi zemlji

oznanjat dan, oznanjat svojo zmago.

Tu! (Mu ponuja verige.)

Kmet (se dotakne verig):

Gorje! Sem star,

roke so oslabele v težki tlaki.

Gorje! Ne morem. O, gorje,

obsojeni smo v smrt na večno!

Pravica:

Si star in truden. Tvoje bedne roke

trpele so, odkar živele so,

pokorne in udane gospodarju.

Kmet:

Izgubljen sem.

Pravica:

Saj nisi sam. Brate imaš,

svobodni so in močni so,

v ljubeči misli so s teboj.

Kmet:

Vedó za mé?

Pravica:

V ljubeči misli so s teboj,

trpé s teboj, ki si jim brat.

Kmet (s povdarkom):

V ljubeči misli ste z menoj!

(Iz daljave se čuje »Bože pravde«. V ozadju gre počasi preko odra bela žena, ki pada nanjo modra-bela-rdeča luč, smehljuje pozdravlja. Pravica dviga k njej zvezane roke, kmet se opoteka k njej. Bela žena izgine, pesem nenadoma utihne. — Pravica se žalostna skloni ob kamen, kmet se zave, obrne se, prestopi parkrat kakor z zvezanimi rokami, nenadoma se pred kamnom zgrudi v nemoči.)

Zavesa hitro pade.

VSEBINA: Jože Smertnik: Ob neusahljivem vrelcu. — Splošna navodila za župni zlet. — Tehnična navodila za župni zlet. — Zakaj nosite sokolski znak? — Fr. Hajnšek: Sokolstvo na kmetih in proste vaje. — K. V.: Posavsko okrožje S. Ž. C. — Ob 25-letnici Sokola v Krškem. — Fr. Kramar: Sokolsko društvo v Velenju. — Fr. Klun: Prvi društveni prednjaški izpit Sokolskega društva v Zagorju ob Savi. — Burja Stanko: Župne proste vaje za moško in žensko decu. — Izvleček iz pravilnika Jugoslavenskega lahkootletskega saveza. — Članicam. — Iz župne uprave. — Iz društev. — Fr. Roš: Koroški sen.

VELIKA ZALOGA
TELOVADNIH
IN
SPORTNIH ČEVLJEV

ČEVLJARNA „ADRIA“ CELJE

Narodni dom

Priporoča se

fotograf

F. Kunšek

Celje, Cankarjeva ulica šte. 9
(nasproti pošte)

Ivan Ravnikar, Celje

Specerija, delikatese, mineralne vode, malinovec itd.

Bencin autoolje, barve in laki.

Fran Strupi, Celje

Vam priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetiljk, ogledal, raznovrstnih šip, lepih okvirov itd. — Prevzema vsakoršna steklarska dela.
Najsolidnejše cene in točna postrežba.

Na drobno!

Na debelo!

Sokolske kroje

izdeluje **tvrdka**

Alojz Drogenik

Foto Pelikan, Celje, Razlago- va ul. 1

(poleg hotela Union in Evrope)

Prvovrstni atelje za vso fotografijo. — Izvršuje efektne portrete, lepe pokrajine, povečava v vsaki velikosti in izpeljavi umetne fotografske tiske. Oljnati tisk in pretisk najlepše fotografsko delo v vseh barvah. — Zaloga fotografskih in tiskanih razglednic v vseh izpeljavah in barvah. — Atelje je odprt tudi ob nedeljah in praznikih ter se slika ob vsakem vremenu torej neodvisno od lepega vremena.

ANTON LEČNIK, urar CELJE, GLAVNI TRG šte. 4

Velika zaloga švicarskih ur, budilk, zlatnine, srebrnine, optike. — Velika delavnica za vsa popravila.

Knjigarna, trgovina papirja, umetnin in muzikalij

GORIČAR & LESROVŠEK, Celje

Kralja Petra cesta 7 in 9

Telefon št. 39. Račun poštne hranilnice št. 10.716

Na drobno.

Na debelo.

Priporoča se manufakturna trgovina

J. Kudiš CELJE, Kralja Petra cesta št. 13.

Malinow sok
 Liker F. S. LUKAS, CELJE Rum
 Konjak F. S. LUKAS, CELJE Žganje
 NA VELIKO. NA VELIKO.

SOKOLSKE KROJE

za člane in članice, bombažaste in
 volnene telovadne hlače majce, triko-
 bluze za članice, blago za kroje, za
 naraščajske hlače in ruž za srajce,
 telovadne čevlje in vse potrebščine
 dobavlja v **dobri kvaliteti**
 in **po jako ugodnih ce-**
nah tovarna oblek in
perila

TRGOVSKI DOM

Stermecki, Celje

Izdelovanje krojev po meri v lastni tovarni!
 Društva zahtevajte specialne ponudbe in vzorce!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica Din 50,000.000.—
Rezervni zaklad okoli Din 10,000.000.—

Centrala:

Ljubljana: Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Gorica, Kranj, Logatec, Maribor,
Metkovič, Novi Sad, Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Sarajevo,
Slovenjgradec, Split.

Brzovjavni naslov: BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 261, 413, 502, 503 in 504.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Lekarna „Pri Mariji Pomagaj“

Velika zaloga vsakovrstnih zdravil. — Medicinalna vina, konjak, mineralne vode, obvezila, kozmetična sredstva itd. — Oddaja zdravila na recepte vseh bolniških blagajn. — Razpošilja po pošti tudi najmanjše količine.

Mr. Ph. Andro Posavec, Celje, Glavni trg 11
(poleg župne cerkve)

Telefon št. 104

Telefon št. 104

Najboljše in najcenejše

je le **češko** in **angleško** sukno za moške in volнено za damske obleke, katero se dobi vedno v veliki izbiri po znižani konkurenčni ceni v manufaktorni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik

CELJE, Kralja Petra cesta šte. 5.

Zaloga vseh sokolskih potrebščin.

Delniška družba PIVOVARNE

„Union“ Ljubljana

Pivovarna in sladarna — to- Podružna pivovarna (preje
varna za špirit in kvas v T. Götz) v Mariboru
Ljubljani l. poštni predal 45

priporoča svoje izborne izdelke in sicer :

**svetlo in črno pivo v sodih in
steklenicah**

Pekovski kvas

Čisto rafiniran špirit

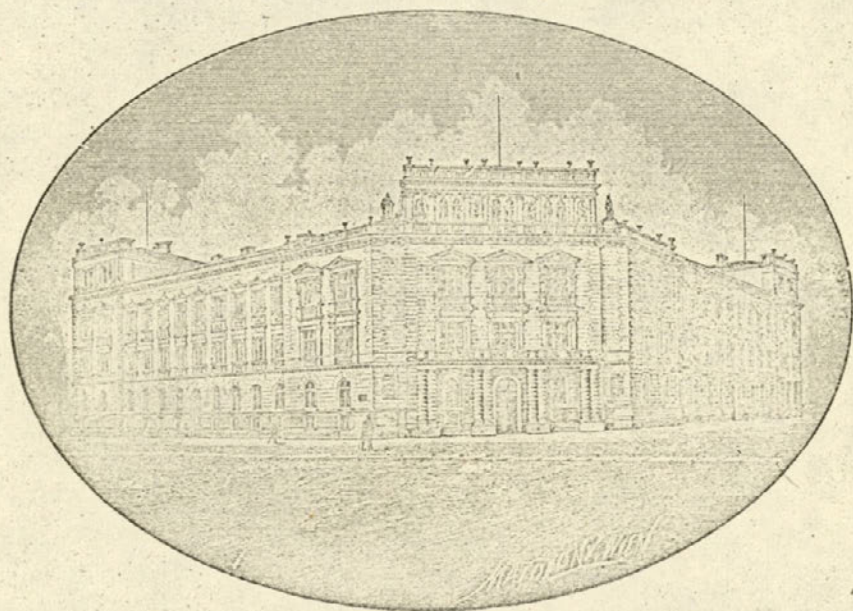
Telefon: Ljubljana 2310 in 2311
Maribor 23

Brzojavi: Pivovarna Union Ljubljana
Pivovarna Union Maribor

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno-
varnem zavodu, ki že obstoja 64 let

Celjska mestna hranilnica

v CELJU, KREKOV TRG (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča ter
naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo.

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri.

Vse prošnje rešuje brezplačno.

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice

še mesto Celje

z vsem premoženjem in vso davčno močjo.

Turistovske potrebščine, kot nahrbtnike, palice, dalje potne kovčege (kofre) in košare, nagrobne vence, ribarske predmete ima vedno in po najnižjih cenah v zalogi trgovina z galanterijo

Kramar & Mislej

CELJE, (PREJ PRICA & KRAMAR)

PLETILNA INDUSTRIJA
CIRIL VAJT
CELJE

Najvarnejše vlaganje denarja! Najugodnejše obrestovanje!

HRANILNICA
DRAVSKE BANOVINE
PODRUŽNICA V CELJU

bivša Južnoštajerska hranilnica v Celju, pupilarno varen zavod.

Dravska banovina jamči za zavod z vso davčno močjo in premoženjem. — Razna posojila, zlasti hipotečna posojila. — Posreduje vse posle denarnega zavoda na amortizacijo.

Prepričajte se! Cenj. občinstvu naznanjam, da imam v svoji hiši v Celju, Kralja Petra c. 37 lasno mesarijo, prekajevalnico in gostilno pri „JELENU“

z izborna kuhinjo. Cene konkurenčne. Specijaliteta blaga zajamčena. Prodaja blaga na drobno in debelo.

Se priporoča •

JOSIP GORENJAK.

Trgovina špecerijskega blaga in vseh vrst delikates

KARL LOIBNER

CELJE, („Pri zvoncu“), Kralja Petra cesta
(RIMSKE TOPLICE)

Hotel „Union“

v palači **CELJSKEGA DOMA** CELJE

Telefon št. 59

Telefon št. 59

Elegantno opremljene tujske sobe, prvovrstna restavracija in kavarna. — Točijo se le pristna izbrana vina in vedno sveže pivo. — Dobra postrežba, solidne cene. — Kopalnica cenjenim gostom v hotelu na razpolago. — Potujočemu občinstvu se priporoča kolodvorska restavracija ZIDANI MOST. Postajališče vseh vlakov.

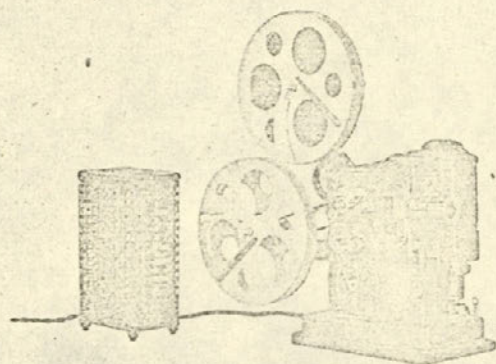
ELEKTRIČNE in VODOVODNE

INSTALACIJE

TER CENTRALNE KURJAVE

IZVRŠUJE TOČNO IN STROKOVNJAŠKO PO ZMERNI CENI

BELAK & INKRET
CELJE, PREŠERNOVA 3

OPOZORIL!

Prezeli smo zastopstvo svetovne tvornice **E. Paillard & Cie. S. A. Ste. Croix (Švica)** za kinematografe-projektorje „**BOLEX**“. Prosvetariji, ki hočejo imeti nazorna predavanja, naj se obrnejo na nas po navodila. Z projektorjem „**Bolex**“ je predavanje omogočeno kinematografično ali diaskopično. Na zalogi imamo podučne filme, nadalje filme iz raznih sokolskih izletov, scenerije pokrajin itd. Nabavni izdatek takega stroja je majhen a uspeh neprecenljiv.

Obrnite se čimpreje na drogerijo

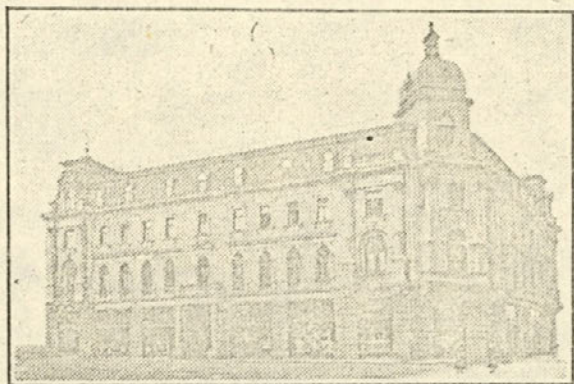
'SANITAS'

da Vam razkaže in predvaja ta tehnično dovršeni stroj in ga ima na zalogi v **Celju, Ljubljani, Dunajska cesta 5.** in v **Trbovljah.**

Istotam se dobi specijalna magnezija v kockah za telovadbo kakor tudi vso opremo za društvene lekarnice.

Ustanovljena leta 1881.

Celjska posojilnica d. v Celju

v lastni hiši Narodni dom

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodneje, nudi popolno varnost in izplačuje točno, izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter č e k e na inozemstvo. Iz d a j a Uverenja za izvoz blaga.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100,000.000.— še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14,500.000.—.

P O D R U Ž N I C I :

MARIBOR

Aleksandrova cesta 31. 11

ŠOŠTANJ

(v lastni hiši)

Urejuje Martin Mastnak, gimnazijski profesor v Celju. — Izdaja za Sokolsko Župo Celje Franjo Čepin. — Za Zvezno tiskarno Milan Četina.